

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΠΡΩΪΜΟΣ ΑΛΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Δ΄.

Μὰ ἐπὶ-τέλους αὐτὸς ὁ κίνδυνος τοῦ κινήματογράφου τῶν Ἀθηνῶν τί ἔγινε ; τόσον συντόμως τελείως ἐλησημονήθη ; Καὶ ὅμως δὲν πιστεύω νὰ λησημονῆ κανεὶς τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐξαπέλυσε τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο δυστύχημα διὰ τὰ παῖδιά τοῦ κινήματογράφου τῶν Ἀθηνῶν. Ὅλοι μας ἐνθυμούμεθα πῶς ἦτο ἀρκετὴ τότε μία ἀφελὴς φωνὴ ἕνα ἀπρόσεκτον ψεῦδος· μία τελείως ἀπρόσεκτος παιδιὰ· νὰ ἐξαποστείλῃ εἰς τὸν τάφον, τόσας νεαρὰς ὑπάρξεις πολὺ προῶρος, διὰ νὰ συνταράξῃ ἄλλας τόσας πατρικὰς καὶ μητρικὰς καρδίας, καὶ νὰ στερήσῃ τὴν κοινωνία τόσων παιδικῶν ὑπάρξεων, οἵτινες δὲν γνωρίζομεν καὶ τί ὑπηρεσίας δυνατὸν νὰ προσέφερον εἰς τὴν Κοινωνίαν. Καὶ ὅμως ὁ θεῖος αὐτὸς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων μητέρων ἐλησημονήθη τελείως ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων, διὰ νὰ μαξευθῇ ὀλοκλήρως, καὶ μὲ ὅλην τὴν τραγικότητα αὐτοῦ, μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων μητέρων, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ συγκλονίσῃ ἐξ ὀλοκλήρου αὐτὴ καὶ μόνη ἡ θύρα τῶν κινήματογράφων.

Καὶ αὐτὴ καὶ μόνη, διότι ἐγένετο αὐτὴ ἡ θύρα τοῦ τάφου τῶν παιδιῶν των.

Καὶ τώρα δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμῶνται πολὺ ζωνηρῶς μάλιστα, τὸν θεῖον αὐτῶν τῶν δυστυχῶν μητέρων, ὅλαι ἐκεῖναι αἱ μητέρες τῶν ὁποίων τὰ παῖδιά ἀνελλιπῶς φοιτῶσιν εἰς τοὺς κινήματογράφους καὶ τὰ θέατρα, ὡς ταῦτα ἔχουσι σήμερον ; Ἴδου εἰς ποῖον σημεῖον θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν των.

Ὅλοι μας ἐνθυμούμεθα πῶς αὐταὶ αἱ δυστυχεῖς μητέρες, ὀλοφυρῶμεναι κυριολεκτικῶς,

κακούθουν νὰ ἦνε ἄρχοντες. Ἀντιθέτως ὅμως συμβαίνει ἐν τῷ Χριστῷ ὅπου λατρεύεται ἀβιάστως εἰς κατὰ τὸ φαινόμενον τέκτων ὡς κακούργος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θνήσκων καὶ δὴ μετὰ θάνατον κυρίως οὗτος λατρεύεται. Ὡστε πρέπει ἢ νὰ δεχθῶμεν τὸν Χριστὸν ὡς Θεάνθρωπον, ἢ νὰ ἐκλάβωμεν αὐτὸν ὡς παράφρονά ἢ μέγαν ἀπατεῶνα, ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος ἑαυτὸν κηρύσσει Θεόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ δεῦτερον οὐδεὶς δύναται ἔστω καὶ νὰ τὸ διανοηθῇ οὔτε καὶ οἱ ἄθεοι, ἐπομένως κατ' ἀνάγκην συμβαίνει τὸ πρῶτον.

ἔτρεχον διὰ νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰ παῖδιά των, μεταξὺ τῶν παρεμορφωμένων ἐκ τῶν εὐλοπατημάτων τοῦ πλήθους πτωμάτων, τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων παιδιῶν, ἅτινα ὡς σφαιρισθέντα πρόβατα ἐξετέθησαν εἰς κοινὴν θείαν πρὸς ἀναγνώρισιν, εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Καὶ τότε ἠκούσαμεν πολλὰ ἀνεγνώσαμεν δὲ καὶ ἄλλα τόσα εἰς τὰς καθημερινὰς ἐφημερίδας, πῶς δηλ. ἐλήφθησαν παρὰ τῶν ἀρμοδίων, ὅπως ἐξαιρετικὰ προστατευτικὰ μέτρα, διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν παιδιῶν τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ κοινωνία, οὐδὲν ἀκόμη εἶδε. Τί ἀπέγιναν τὰ μέτρα ταῦτα ; Ποῦ ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν ; ἡμεῖς ἐξακολουθοῦμεν νὰ βλέπομεν τὴν αὐτὴν τακτικὴν φοίτησι τῶν ἀνηλίκων εἰς αὐτὰ τὰ κέντρα, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἐντονώτερον. Ἡ μόνον ἐλήφθησαν αὐτὰ τὰ μέτρα διὰ νὰ γραφῶσιν εἰς τὰ χαρτιά ; Ἡ μήπως ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν προστατευτικῶν μέτρων διὰ τὴν φοίτησιν τῶν παιδιῶν εἰς τοὺς κινήματογράφους καὶ τὰ θέατρα, προσβάλλει τὰ ὕλικά συμφέροντα ἐκείνων, οἵτινες διατηροῦσι τοιαῦτα κέντρα.

Ὡ! δυστυχισμένα παῖδιά, ὅσα δὲν ἔχετε γονεῖς μὲ ἀρχὰς χριστιανικὰς, διὰ νὰ φροντίζωσι διὰ τὴν προφύλαξίν σας. Ἀσφαλῶς σὰς ἀναμένει τὸ ρεῦμα τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς, καὶ τῆς χαμερποῦς ἐξαχρειώσεως, διὰ νὰ σὰς εἴρῃ εἰς τὴν ἀτίμως καὶ τὴν καταστροφὴν. Ἀσφαλῶς σεῖς, ἂν ποτέ ἴδητε τὴν πραγματικὴν κατάστασίν σας, ἀπαλλασσόμενα ἀπὸ τὰς ἐλαφρότητας τῆς νεότητος, τότε ὡς μόνην ἀμοιβὴν, πρὸς τοὺς ἀδιαφορήσαντας διὰ τὴν ἠθικὴν σας μόρφωσιν, ἰδικούς σας γονεῖς, θὰ ἐπιρροίπτετε σεῖς πρὸς αὐτούς, τὴν εὐθύνην τῆς ἰδικῆς σας ἐνοχῆς, καὶ θὰ συνοδεύητε σεῖς οἱ ἴδιοι τὴν μνήμην αὐτῶν, μὲ τὴν ἐπώδον τῆς κατάρτας.

Ἄλλὰ ἐκτὸς τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν ἠθικῆς παραλυσίας, ἀπὸ καθαρῶς κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν πῶς αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἠθικὴ των κατάστασις, ἡ προσγυνομένη εἰς αὐτὰ ἐκ τῆς συγκεντρώσεώς των εἰς τὰ ὡς ἄνω κέντρα, εἶναι κυρίως ἡ ἀφορμὴ, ὅπως καλλιεργηθῇ τοιοῦτον ἔδαφος, εἰς τὰς ἀταλὰς τῶν παιδιῶν καρδίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποβῇ πρόσφορον πρὸς ὑποδοχὴν καὶ καρποφορίαν τῶν κομμουνιστικῶν καὶ ἄλλων ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, αἵτινες περιζώσασαι ὀλοκλήρως τὸ κοινωνικὸν συγκρότημα, ἀ-

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ἐλέγουμεν εἰς τι τῶν προηγουμένων ἡμῶν ἄρθρων ὅτι ἕτερον κώλυμα τῆς πραγματώσεως τοῦ σκοποῦ σχολείου εἶνε καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα.

Καὶ εὐλόγως.

Ἐὰν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ἀπεκτίσαμεν καθηγητάς, οἷους ὅσον τὸ ἐφ' ἡμᾶς, ἐξωγραφίσουμεν, μηδεμίαν ὁμως μεταβολὴν φέρουμεν εἰς τὸ παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, πάντως ἡ ζωὴ τοῦ σχολείου θὰ εἶνε ἠτονημένη καὶ οἱ πνευματικοὶ καὶ ἠθικοὶ αὐτοῦ καρποὶ πενιχροί.

Παρίσταται ἀνάγκη νὰ διοχετεύσωμεν νέαν ζωὴν εἰς τὴν παιδείαν. Καὶ ναί μεν οἱ φορεῖς τῆς νέας ταύτης ζωῆς εἶνε οἱ καθηγηταί, ἀλλὰ συγχρόνως ἔχομεν ἀνάγκην καὶ καταλλήλου ἐκ παιδευτικοῦ ὀργανισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου θέλει διοχετευθῆ ἡ ζωὴ αὐτὴ καὶ διαψυλεῖς οἱ καρποὶ θέλουν ἀποδοθῆ.

Καὶ λοιπὸν πρὸς ἐπίτευξιν τούτου, δεόν τὸ ὀργανικὸν σύστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ μεταβληθῆ καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων καὶ κατὰ ποῖον καὶ κατὰ ποσὸν καὶ χρόνον νὰ διαρρυθμισθῆ, συμφώνως μὲ τὰς

πειλοῦσι τὴν ἐκ θεμελίων ἐκρίζωσιν αὐτοῦ. Δὲν ἀκούεται τοὺς τριγμούς του εἰς τὴν καθημερινὴν φάσιν τῆς ζωῆς; Δὲν Σᾶς φοβίζει ἡ ὄλως ἐσκεμμένη περισφιγίς τῶν πάντων, καὶ ὁ καθημερινὸς ἀκούσιμος **δοῦπος τοῦ φοβρωτάτου τούτου τῶν τυράννων τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ Μπολσεβικισμοῦ, ὅστις κρυπτόμενος** ὡσθεν οὐτοπιῶν καὶ ψευδῶν ὑποσχέσεων, προβάλλει μὲ τὸ ψευδὲς προσωπεῖον τῆς κοινῆς ἱκανοποιήσεως τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἀνενοχλήτως; Δὲν Σᾶς ἐλέγχει πάντας τοὺς δυναμένους ὁποσδήποτε νὰ συντρέξετε εἰς τὴν ἀναχαίτισιν καὶ ἀντίδρασιν, ἢ καὶ διαμαρτυρίαν τῶν τοιούτων, ἢ ὄλως ἀμέριμος καὶ ἀδιάφορος συμπεριφορὰ Σας; Δὲν νομίζετε πῶς εἰσθε ὑπεύθυνοι ὅλοι Σεῖς οἱ ἀδιαφοροῦντες ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών Σας, διὰ τὰ τεκταινόμενα ἐκ μέρους τοῦ **Μπολσεβικισμοῦ καὶ τοῦ Κομμουνισμοῦ** εἰς βάρος τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ εὐημερίας;

ἐπικρατούσας σήμερον συνθήκας καὶ μὲ τὸ νεότερον ἐξελικτικὸν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας καθιστάμενον πρακτικώτερον καὶ ἄνευ σχολαστικότητος καταρτίζον καὶ μορφώνον τοὺς μαθητεύοντας.

Καὶ ἐξηγούμεθα.

Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὑπάρχει ὅτι ἡδη ἔχει ὀρμιάσει ἡ σκέψις περὶ τῆς μεταφράσεως τῶν ἀρχαίων κειμένων εἰς τὸ ἰδίωμα, οὐχὶ τῆς λεγομένης δημοτικῆς, ἀλλὰ εἰς τὸ ἰδίωμα τῆς καθαρουσύσης ἠλοποιημένης καὶ ρεούσης, ἐκτὸς τῶν συγγραμμάτων ἱκείνων, τῶν ὁποίων τὸ λεκτικὸν εὐχερὲς τυγχάνει. Ὅτι δὲ τοῦτο λίαν πρακτικὸν εἶνε, μηδεὶς συντετὸς δύναται ν' ἀντείπῃ. Οἱ μαθηταὶ θὰ δύνανται τότε μετ' εὐχαριστήσεως νὰ ἐγκύπτουν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ εὐχερέστατα ἄνευ τοῦ ὄλου τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν καὶ λεξικολογικῶν διδασαφίσεων θὰ ἠμποροῦν ν' ἀντλοῦν ὑψίστης σημασίας διδάγματα ἐκ τῶν παγκοσμίου φήμης εὐκλεῶν ἡμῶν προγόνων.

Μὴ τις δὲ ἐνιστάμενος εἴπῃ ὅτι ἡ μελέτη τῶν συγγραφέων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα καλύτερον καταρτίζει τοὺς μαθητὰς εἰς τε τὸ λεκτικὸν καὶ τὰς ἐννοίας, αἵτινες μάλιστα ἠθέλον ὑποστῆ ἁλλοίωσιν διὰ τῆς μεταφράσεως.

Προκειμένου περὶ τοῦ λεκτικοῦ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ μόρφωσις συντελεῖται κάλλιον διὰ τῆς καθαρουσύσης ἢ διὰ τῆς νεκρᾶς ἐν τῇ σημερινῇ ζωῇ ἀρχαίας γλώσσης τῆς περιοριζούσης τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἄλλως δέ, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, θὰ ἔχομεν καὶ συγγραφεῖς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, ὧν ὁμως τὸ λεκτικὸν θέλει εἰσθε ρέον καὶ χαρίεν καὶ μορφωτικόν.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς ἐννοίας, φρονοῦμεν, ὅτι οὐδεὶς φόβος θέλει ὑπάρξει ἁλλοιώσεως αὐτῶν, καθ' ὅσον αἱ μεταφράσεις θέλουν συντελεσθῆ ὑπὸ συνεδρίου λογίων καὶ εἰδικῶν ἀνδρῶν ἀριστα συγκεκριημένων περὶ τε τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν νέαν φιλολογίαν καὶ φιλοσοφίαν, χωρὶς ποτε νὰ θελήσωμεν νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ πρωτοτύπου, προωρισμένου ὁμως ὄντος διὰ τοὺς ἀκραιφνῶς περὶ τὸν κύκλον τοῦτον ἐνασχολούμενους.

Ἄλλως τε ἔχομεν καὶ τὸ δεδομένον τῆς μεταφράσεως τοῦ ἱεροῦ πλέον κειμένου τῆς Π. Λιαθῆνης, ἣτις παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ Ἑκκλησίᾳ ἐπέχει κύρος, ὅσον καὶ τὸ πρωτότυπον τὸ ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γλῶσσῃ.

(Ἀκολουθεῖ)